T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018 / 462
KARAR NO : 2018 / 565
KARAR TR : 22.10.2018

ÖZET : Davacılardan yaşı küçük B.G.nin doğuştan kaynaklanan hastalığının muayenesi sırasında, bilgileri dışında çıplak fotoğraflarının çekildiği, internet web sitesinde yayınlandığı, internette hastalığın adı yazılınca fotoğrafının görüldüğünden bahisle uğranılan manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

-

K A R A R

Davacılar : 1-N. K.G.
2-B.G.'e Velayeten (Annesi) N. K.G., (Babası) İ. G.
Vekili : Av. E. M.
Davalı : Mustafa Kemal Üniversitesi Rektörlüğü
Vekili : Av. N. Y. Y.

O L A Y : Davacılar vekili dilekçesinde; müvekkilesi B. G.'ün doğuştan Incontinentia Pigmenti hastası olduğunu; doğumundan sonra bu rahatsızlığı nedeniyle, annesi ve babasının, çocuklarını dermatolog tavsiyesi üzerine MKÜ Araştırma Hastanesi Dermatoloji bölümüne götürerek muayene ettirdiklerini; muayene esnasında, anne ve babasının izini ve bilgileri dışında, Begüm'ün çıplak fotoğraflarının çekildiğini; o günden 7 yıl sonra, müvekkillerinin yakınları ve akrabalarının http://emedicme. medscape.eom/article/1114205_overview#a4 adlı web sitesinde, müvekkili B. G.'ün fotoğraflarını gördüklerini; bu yakınların müvekkillerine haber verdiklerini; küçük yaşta olan müvekkili Begüm'ün, kendi fotoğrafını muayenesi olduğu üniversitenin kendi sayfasında ve yurt içi-yurt dışı tüm web sitelerinde gördüğünü, bu hastalığın adını Google adlı internet arama motorunda yazdığında, müvekkilinin temsili olarak kendi fotoğrafını gördüğünü; müvekkili B.'ün, hastalığını bu şekilde tam olarak kavradığını, bedeninde olan rahatsızlığın daha da vahim olduğunu hissetmeye başladığını; müvekkili N.'ün, kızının, internet adreslerinde fotoğraflarının yayınlanarak bu hastalığın temsili gibi görünmesinden, adeta çözümü olmayan vahim bir durummuş gibi lanse edilmesinden, akrabalarının arasında kızının bu görüntülerinin konuşulmasından ve en önemlisi kızının bu görüntüleri görmesinden sonraki ruh halinden oldukça kötü etkilendiğini; Begüm'ün dava konusu sebepten dolayı ağlama krizleri, mutsuzluğu, annesi N.'ü kahrettiğini, kızının iyileşmesi konusunda olumsuzluğa ve umutsuzluğa düştüğünü; müvekkili B., hastalıklı ve savunmasız yavru bedeninin ifşa olduğunu gördüğünden ve annesi de bu görüntüye bizzat şahit olduğundan beri ikisinin de elem ve ıstırap çektiğini; somut olayda, davalı tarafın, müvekkilinin vücudunun fotoğraflarını, kendisinin ve ebeveynlerinin izni ve bilgisi dışında, internet web sitesinde yayınlayarak, yurt içi ve yurt dışı birçok web sitelerinde de yayılmasına sebep olduğunu, bu yüzden; davalının, müvekkillerinin kişisel haklarına ağır saldırısının söz konusu olduğunu ifade ederek; müvekkillerinin çekmiş oldukları acı, elem ve ıstırabı kısmen de olsa hafifletmek maksadıyla; müvekkili B. için 30.000,00 TL, müvekkili N. için de 30.000,00 TL olmak üzere toplamda 60.000,00 TL manevi tazminatın, haksız fiilin işlendiği tarihten itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsili istemiyle 13.8.2016 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Hatay 4.Asliye Hukuk Mahkemesi: 5.10.2017 gün ve E:2016/306, K:2017/361 sayı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek, davacının davasını ispatlayamadığı sonucuna varıldığı gerekçesiyle davanın reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf başvurusunda bulunulmuştur.

ADANA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 3.HUKUK DAİRESİ: 6.3.2018 gün ve E:2018/213, K:2018/271 sayı ile, "(…)Davalı üniversite, kamusal kurallar çerçevesinde faaliyet göstermekte olup eylem ve işlemleri de kamusal niteliktedir ve kamu hizmeti kavramı çerçevesindedir. Kamu hizmetinin görülmesi sırasında ve hizmet kusurundan doğan zararların gideriminde ise idari yargı görevlidir. (2577 sayılı İYUY. m.2) (Yargıtay 4. Hukuk Dairesi Esas no : 2016/1003 Karar no: 2017/7950) görev hususu kamu düzenine ilişkin olup yargılamanın her aşamasında mahkemece resen dikkate alınması gerekmektedir. Buna göre mahkemesince işin esasına girmeksizin yargı yolu sebebi ile davanın usulden reddine karar vermesi gerektiği halde işin esasına girilerek kesin hüküm oluşturulacak şeklide davanın esastan reddine karar verilmesi hatalı olduğu anlaşılmıştır. Bu sebeple davacının istinaf talebinin HMK 355 maddesi gereğince kamu düzeni nedeni ile resen yapılan inceleme sonucunda ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına karar vermek gerekmiş davacı tarafın istinaf kanun yolu başvurusunun duruşma yapılmadan bu yönüyle kabulü ile 6100 sayılı HMK'nın 353/1-a-3. maddesi uyarınca kararın kaldırılmasına HMK 353/1-b-2 maddesi gereğince yeniden karar verilmesi gerektiği kanaati ile aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

Davacılar vekilinin istinaf başvurusunun KABULÜ ile,

1-HMK'nın 353/1-a-3. maddesi gereğince, Hatay 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 05/10/2017 günlü 2016/306 Esas, 2017/361 Karar sayılı kararının yeniden hüküm kurulmak üzere KALDIRILMASINA,

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353.maddesinin 1.fıkrası (b) bendinin 2.maddesi uyarınca düzelterek yeniden esas hakkında karar verilmesi gerektiği anlaşılmakla;

2-Davacı tarafından davalı aleyhine açılan kişilik haklarına saldırı nedeni ile tazminat davasının idari yargı yolunda tam yargı davası açılması gerektiğinden yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile dava şartı yokluğu sebebiyle HMK'nın 114/1-b bendi ve HMK'nun 115/2. maddesi gereğince USULDEN REDDİNE(…)" karar türü itibari ile kesin olmak üzere karar vermiştir.

Davacılar vekili bu kez aynı somut olay nedeniyle, fotoğrafın internet erişimine tedbir engeli konulması ile davacı küçük B. G. için 30.000,00-TL, davacı anne N. K. G. için 30.000,00-TL olmak üzere toplam 60.000,00-TL manevi zararın haksız fiilin işlendiği tarihten itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

HATAY 1.İDARE MAHKEMESİ: 30.5.2018 gün ve E: 2018/612 sayı ile, "(…)4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 24.maddesinde, "Hukuka aykırı olarak kişilik hakkına saldırılan kimse, hakimden, saldırıda bulunanlara karşı korunmasını isteyebilir. Kişilik hakkı zedelenen kimsenin rızası, daha üstün nitelikte özel veya kamusal yarar ya da kanunun verdiği yetkinin kullanılması sebeplerinden biriyle haklı kılınmadıkça, kişilik haklarına yapılan her saldırı hukuka aykırıdır." hükmüne, "davalar" başlıklı 25.maddesinde, "Davacı, hakimden saldırı tehlikesinin önlenmesini, sürmekte olan saldırıya son verilmesini, sona ermiş olsa bile etkileri devam eden saldırının hukuka aykırılığının tespitini isteyebilir. Davacı bunlarla birlikte, düzeltmenin veya kararın üçüncü kişilere bildirilmesi ya da yayımlanması isteminde de bulunabilir. Davacının, maddi ve manevi tazminat istemleri ile hukuka aykırı saldırı dolayısıyla elde edilmiş olan kazancın vekaletsiz iş görme hükümlerine göre kendisine verilmesine ilişkin istemde bulunma hakkı saklıdır. Manevi tazminat istemi, karşı tarafça kabul edilmiş olmadıkça devredilemez; mirasbırakan tarafından ileri sürülmüş olmadıkça mirasçılara geçmez. Davacı, kişilik haklarının korunması için kendi yerleşim yeri veya davalının yerleşim yeri mahkemesinde dava açabilir." hükmüne yer verilmiş, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 58. maddesinde de, "Kişilik hakkının zedelenmesinden zarar gören, uğradığı manevi zarara karşılık manevi tazminat adı altında bir miktar para ödenmesini isteyebilir. Hâkim, bu tazminatın ödenmesi yerine, diğer bir giderim biçimi kararlaştırabilir veya bu tazminata ekleyebilir; özellikle saldırıyı kınayan bir karar verebilir ve bu kararın yayımlanmasına hükmedebilir." hükmüne yer verilmiştir.

Tam yargı davası açılabilmesi için ortada, idarenin idari nitelikteki bir işleminin veya eyleminin bulunması gerekmektedir.

Bu durumda, davacıların izni olmadan, davacılardan küçük B.G. 'ün MKÜ Araştırma Hastanesinde muayenesi sırasında bilgileri dışında fotoğraflarının çekildiği ve internet web sitesinde yayınlandığından bahisle, kişilik haklarına saldırı olduğu iddia edilerek manevi tazminat istemiyle işbu davanın açıldığı göz önüne alındığında, idarenin bir kamu hukukuna, yasa, tüzük, yönetmelik gibi bir kural işlem veya bir idari işleme dayanmadan haksız fiil niteliğinde eylemde bulunmasının, özel hukuk hükümleri uyarınca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık olduğu anlaşıldığından, idari bir dava olarak nitelendirilemeyecek olan bu davanın adli yargı yerinde görülmesi ve davanın görev yönünden reddi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, adli yargının görev alanına giren davada Mahkememizin görevli olmadığına, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 22.10.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği, Yasanın 14.maddesi kapsamında "manevi tazminat istemi yönünden" olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığın esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacılardan yaşı küçük B. G.'ün doğuştan incontinentia pigmenti hastası olduğu, Mustafa Kemal Üniversitesi Araştırma Hastanesinde muayenesi sırasında bilgileri dışında çıplak fotoğraflarının çekildiği ve internet web sitesinde yayınlandığı, internette hastalığın adı yazılınca fotoğrafın görüldüğü, bu nedenle davacının kişisel hakkına saldırı olduğu iddia edilerek; uğranılan manevi zararın davalı İdarece tazmin edilmesi istemiyle açılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının "Temel hak ve hürriyetlerin korunması" başlıklı 40. maddesinin üçüncü fıkrasında; "Kişinin, resmî görevliler tarafından vâki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da, kanuna göre, Devletçe tazmin edilir. Devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır" hükmü getirilmiş ve 125. maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtildikten, aynı maddenin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu hükme bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde de idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 3. maddesinde, her türlü idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerin yol açtığı vücut bütünlüğünün kısmen veya tamamen yitirilmesine yahut kişinin ölümüne bağlı maddi ve manevi zararların tazminine ilişkin davalara asliye hukuk mahkemelerinin bakacağı hükmüne, geçici 1.

maddesinde ise, bu Kanunun yargı yolu ve göreve ilişkin hükümlerinin, Kanunun yürürlüğe girmesinden önceki tarihte açılmış olan davalarda uygulanmayacağı hükmüne yer verilmiş, bu Kanunun 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin iptali amacıyla açılan davada, Anayasa Mahkemesi, 16.2.2012 tarih ve E:2011/35, K:2012/23 sayılı kararıyla: dava konusu kuralla, sadece kişinin vücut bütünlüğüne verilen maddi zararlar ile buna bağlı manevi zararların ve ölüm nedeniyle oluşan maddi ve manevi zararların tazmini konusunun kapsama alındığı ve bu tazminat davalarına bakma görevinin asliye hukuk mahkemelerine verildiği; buna göre, aynı idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerden kaynaklanan zararların kapsama alınmadığı; sorumluluk sebebi aynı olsa da bu zararların tazmini davalarının idari yargıda görülmeye devam edeceği; bu durumda, idarenin aynı yapı içinde aldığı kararın bir bölümünün idari yargıda bir bölümünün adli yargıda görülmesinin yargılamanın bütünlüğünü bozacağı; ayrıca iki ayrı yargı kolunda görülen davalarda, idarenin sorumluluğu, bu sorumluluğun kapsamı, idarenin tazmin yükümlülüğü konularında farklı sonuçlara ulaşabileceği; esasen idare hukukunda var olan hizmet kusuru ve kusursuz sorumluluk kavramlarının, kişilerin gördüğü zararların tazmininde kullanılan ve kişilerin idare karşısında korunma kapsamını genişleten kavramlar olduğu; idare hukukunda, idarenin hiçbir kusuru olmasa da sosyal risk, terör eylemleri, fedakârlığın denkleştirilmesi gibi kusursuz sorumluluğa ilişkin kavramlara dayanılarak kişilerin uğradığı zararların tazmin edilmesinin mümkün olduğu; özel hukuk alanındaki kusursuz sorumluluk hallerinin ise belirli konular için düzenlendiği ve sınırlı olduğu; idarenin idare hukuku esaslarına dayanarak tesis ettiği tartışmasız bulunan eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerden kaynaklanan zararlara ilişkin davaların idari yargı yerlerinde görülmesi gerektiği; bu nedenle, yukarıda belirtildiği gibi, aynı idari eylem, işlem veya sorumluluk sebebinden kaynaklanan zararların tazminine ilişkin davaların farklı yargı yerlerinde görülmesinde kamu yararı ve haklı neden olduğunun söylenemeyeceği gerekçesiyle iptaline karar vermiştir.

Dava konusu olayda; davacılardan yaşı küçük B. G.'ün doğuştan incontinentia pigmenti hastası olduğu, Mustafa Kemal Üniversitesi Araştırma Hastanesinde muayenesi sırasında bilgileri dışında çıplak fotoğraflarının çekildiği ve internet web sitesinde yayınlandığı, internette hastalığın adı yazılınca fotoğrafın görüldüğü, olay nedeniyle davacıların acı, elem ve ıstırap çektiği, davacının kişisel hakkına saldırı olduğu, iddia edilerek, uğranılan manevi zararların davalı İdarece tazmin edilmesi istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

Bu duruma göre, davalı idarenin kamu hizmetini yürüttüğü sırada kişilere verdiği zararın tazmini istemiyle açılan bu davada, kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, hizmet kusuru veya başka nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının saptanması gerekmektedir. Bu hususların saptanması ise idare hukuku ilkelerine göre yapılabileceğinden, 2577 sayılı Yasa'nın 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi kapsamında bulunan tam yargı davasının görüm ve çözümünde idari yargı yerleri görevlidir.

Açıklanan nedenlerle, Hatay 1.İdare Mahkemesinin 30.5.2018 gün ve E:2018/612 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Hatay 1.İdare Mahkemesinin 30.5.2018 gün ve E:2018/612 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 22.10.2018 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ